

ZENTAI

PROGRAMAJÁNLO

ПРОГРАМСКА ПОНУДА ЗА
МАЈ

A ZENTAI THURZÓ LAJOS
MŰVELŐDÉSI-OKTATÁSI
KÖZPONT MŰSORFŰZETE

2024
M Á J U S

MÁJUS 5., VASÁRNAP

19.00 ÓRA

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ

A Zentai Magyar Kamaraszínház és a Novem Színházi Szervezet közös produkciója

Hidegpróba

Sziveri János verseiből és Benes József képeiből

Szereplők: Dévai Zoltán, Hajdú Tamás, Mezei Kinga, László Roland, Pálfi Ervin, Szilágyi Áron, Verebes Judit és Virág György. **Dramaturg:** Góli Kornélia.

Jelmeztervező: Janovics Erika. **Díszlettervező:** Ondraschek Péter.

Zene: Mezei Szilárd. **Rendező:** Mezei Kinga

A költészet és a képzőművészet összefonódásából inspirálódó előadások (Pillinszky János – Mezei Erzsébet: Éjjel; Tolnai Ottó – Petrik Pál: Élőhomok) után Mezei Kinga rendező a trilógia harmadik részeként Sziveri János verseinek kegyesen ironikus világát vegyíti Benes József képeivel.

„Ez az életregény (mert arról van szó, csalfa kalandok és nemes unalmak láncolatáról) több szempontból sem mindennapi termék, hiszen a legnagyobb szerelemről vall: önmagunk végtelenül boldogtalan szeretetéről; valamint a test mindennemű próbatételéről is. (Ebben a regényben a lélek csak vándorol!) S hogy a szerző legvégül jobblétre szenderül? Annyi baj legyen, mert remélhetőleg ő onnan is vissza-visszajár. / Különös világ ez. És különös figurák lakják. Különös élet és halál a hajthatatlanok és a hajlíthatók között. / NON FINITO – Mint vallotta azt ifjan, de bölcsen egy óriásnyulacska. / Budapest, 1989. október 10.” (Sziveri János A rövid élet titka – Életregényem szinopszisa / részlet)

MÁJUS 6., HÉTFŐ

19.00 ÓRA

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ

A Zentai Magyar Kamaraszínház és a Novem Színházi Szervezet közös produkciója

Hidegpróba

Sziveri János verseiből és Benes József képeiből

Rendező: Mezei Kinga

MÁJUS 7., KEDD

19.30 ÓRA

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ

tlszapArt-estek programsorozat

Ketten a pArton

Ismerjük meg színészeinket

Lőrinc Tímea és **Dedovity Tomity Lea** színművészek beszélgetnek egymással szakmáról, életről, hivatásról

MÁJUS 8., SZERDA

10.00 ÓRA

MŰVELŐDÉSI HÁZ (NAGYTEREM)

Az Énekelt Versek XXVIII. Zentai Fesztiválja

GYERMEKPROGRAM

Szabad a vers!

Kiss Ottó költő

és Molnár György verséneklő
interaktív edukációs műsora
alsós tanulók részére

**ÉNEKELT VERSEK
ZENTAI FESZTIVÁLJA**

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ

A Zentai Magyar Kamaraszínház előadása

Anton Pavlovics Csehov – Kiss Csaba: De mi lett a nővel?

Férfimese

Szereposztás: Gyabkin – László Roland;
Jura – Virág György; Aljosa – Szilágyi Áron.

Korrepetitor: Koncz Éva. **Rendező:** Dévai Zoltán

Bencsik Orsolya: Fönt a Kálvária-dombon

van az úgy

egyszer-kétszer kilépek magamból

kilépek és elsétálok a zentai út mentén

szántó föld kék csík madártávlal

nyáron napraforgók

a bronzjé zushoz

dédnagyanyám vetett előtte mindig keresztet

mikor a fehér fityó elhaladt mellette

ámen bukott ki ilyenkor belőle

a bronzjé zus meg rákacsintott

féltékenykedett is dédnagyapám

pedig jóképű ember volt

nagy fehér harcsabajsza előtt

levetkőzött a fehé rnép

gionosan mondv

elfutok a csúnya dolgok elől

de nem a befagyott folyó jegén

hanem csak a házak között

néha egészen fel a kálváriáig

még ha nincs is ott kit nézegetni

van az úgy

hónapokig belém száradnak a mondatok

ilyenkor sárga virágot tűzök a mellkasomra

kilépek és elsétálok / és nemcsak a bronzjé zust / de senkit / nem bántok

**2024.
MÁJUS 10.**

PÉNTEK, 16.00 ÓRA
MŰVELŐDÉSI HÁZ
(KAMARATEREM)

 AZ
 ÉNEKELT
 VERSEK **XXVII.**
 ZENTAI FESZTIVÁLJA

VERSENYPROGRAM

„FÖNT A KÁLVÁRIA-DOMBON”

Az idei év díszvendége
Bencsik Orsolya
 topolyai költő, író

MÁJUS 10., PÉNTEK

17.00 ÓRA

ZENTAI ALKOTÓHÁZ

Mit jelent a Szentlélek pünkösdi kiáradása?

Msgr. Nagy József esperes-plébános
ismeretterjesztő előadása

MÁJUS 11., SZOMBAT

11.00 ÓRA

MŰVELŐDÉSI HÁZ (KAMARATEREM)

Az Énekelt Versek XXVIII. Zentai Fesztiválja

KÖNYV A VERSÉNEKLÉSRŐL

Versénekmondó

Török Máténak, a budapesti Misztrál együttes
tagjának ünnepélyes könyvbemutatója

„A tarka egység részekre-szakadt, / rázmúdul a különbség-áradat” – fogalmaz Weöres Sándor, s még mindig nem tudjuk, hogy a verséneklés esetében az egység tarka, vagy részekké szakadt-e...

Kátai Zoltán szerint „a nemzet napszámosai a verséneklők és az énekmondók”; s nehezményezi, hogy „nincs olyan szervezet, ami összefogná őket, nincs mögöttük senki”. Nagy álma volt, hogy az „énekmondásnak legyen egy helye”.

Ezt az álmát érdemes továbbgondolnunk, tovább álmodnunk, és tenni azért, hogy a verseket szerető, értő, költő, megéneklő embereknek rendszeres találkozásra alkalmat adó otthona legyen, ahol korunk költője úgy csodálkozhat korunk verséneklőire, ahogy Nagy László csodálkozott a Sebő-együttesre: „az újkori versek Sebő-szerzette dallamai azért oly megragadóak, mert szigorúan őrzik a zenei anyanyelv tisztaságát”, vagy Kányádi Sándor a Kaláka dalaira: „kimuzsikálják a versből a benne lévő eredeti dallamot”.

MÁJUS 11., SZOMBAT

19.30 ÓRA

MŰVELŐDÉSI HÁZ (NAGYTEREM)

Az Énekelt Versek XXVIII. Zentai Fesztiválja

GÁLAMŰSOR

„Vannak vidékek”

A budapesti kétszeres Kossuth-díjas és Prima Primissima díjas **Kaláka együttes** és **Bogdán Zsolt** Jászai Mari-díjas színművész közös koncertje Kányádi Sándor (1929–2018) születésének 95. évfordulója alkalmából

Szabó T. Annának a neves költőt köszöntő versrészlete:

 A tágasságból mégis-mégis
 visszavágyik a test a földre,
 az esőszagba, fűbe, vérbe,
 apa karjába, anyaölbbe,

házat-hazát lentről szeretni,
 tuskék, ostorok, emberek közt,
 az ide-oda lökdösésben,
 ahol a szándék is csak eszköz,

de mikor levernék cöveknek,
 ő lombot hajt, gyümölcsöt érlel,
 fiókát ringat, és örökké
 az égre ír lágy ág-kezével,

új énekesmadarat röptet,
 tanít minket az égben lakni,
 fénnel tölti be a tüdönket –
 miatta fogunk megmaradni.

MÁJUS 12., VASÁRNAP

19.30 ÓRA

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ

*tlszapArt-estek programsorozat*A ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ TÁRSULATÁNAK
ÉS BARÁTAINAK NÉPZENEI KONCERTJE**Nálunk felé...**Közreműködnek: Hajdú Tamás, Juhász Gyula,
László Judit, László Roland, Mezei Kinga, Szilágyi Áron,
Verebes Judit és Virág György

MÁJUS 13., HÉTFŐ

17.00 ÓRA

ZENTAI ALKOTÓHÁZ

*Világutazók***Izrael**Gere Lídia filmvetítéssel egybekötött
úti élménybeszámolója

MÁJUS 16., CSÜTÖRTÖK

09.30 ÓRA

FELSŐHEGYI FIÓKKÖNYVTÁR

Mese-rétenA könyvtár nem csupán a könyvek otthona, hanem
egy olyan hely is, ahol a mesék varázslatos világát és kedvenc
mesefiguráit felfedezhetik a felsőhegyi Cinege óvoda kicsinyei

MÁJUS 16., CSÜTÖRTÖK

17.00 ÓRA

ZENTAI ALKOTÓHÁZ

A Bolyai Filmműhely bemutatja

Az elmúlt tanév sikeres filmjeinek díszelőadása

A zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium tanulóinak a Bolyai Filmműhelyben lehetőségük van nemcsak megismerkedni a filmművészet rejtelmeivel, hanem a gyakorlatban filmeket is készítenek. Ezek közül a legsikeresebbek kerülnek most bemutatásra.

16. MAJ, ЧЕТВРТАК

17.00 ЧАСОВА

ДОМ КУЛТУРЕ (ВЕЛИКА САЛА)

Фестивал Музичке омладине Сента

Учесници су ученици основних и средњих школа општине Сента

Сви они се мање или више баве музиком и желе вам представити своја достигнућа. Хорове и ученике основних и средњих школа су спремили: **Жофиа Сабо Декањ, Елиза Балог Тот, Кинга Биро Мађари и Златко Рахимих**

MÁJUS 16., CSÜTÖRTÖK

17.00 ÓRA

MŰVELŐDÉSI HÁZ (NAGYTEREM)

Zentai Ifjúsági Zenei Fesztivál

A Zenta községi általános és középiskolák diákjainak zenei szemléje

A találkozóra a szervezők minden kedves zenekedvelőt szeretettel várnak. A kórusok, együttesek és szólisták felkészítő tanárai: Balogh Tóth Eliza, Bíró Magyar Kinga, Zlatko Rahimić és Szabó Dékány Zsófia

MÁJUS 17., PÉNTEK

18.00 ÓRA

VÁROSI MÚZEUM

Ünnepélyes kiállítás megnyitó

EGY NEM KLASSZIKUS ISKOLA KLASSZIKUS TANÍTÁSA

Skrabány Viktor és tanítványai

MÁJUS 17., PÉNTEK

18.00 ÓRA

KISZSINAGÓGA

Mielőtt újrakezdeném

Pap Éva legújabb könyvének bemutatója

Egy utazás felkavarja az emlékeket, egy találkozás felforgatja az érzelmeket... Pap Éva nagy sikerű Mielőtt lemege a nap című regényének folytatásában együtt élhetjük át a szereplőkkel a szenvedést, a félelmet, a reményt és az örömet, és részt vehetünk egy belső utazáson is. A Szabadkán, Szegeden és Szarajevóban játszódó mű sodró lendületű, olykor meditatív alkotás, amely bepillantást enged az 1990-es években dúló délszláv háború megrázó és drámai eseményeibe is.

MÁJUS 17., PÉNTEK

19.00 ÓRA

MŰVELŐDÉSI HÁZ (NAGYTEREM)

Az Újvidéki Színház vendégjátéka

Verne-Lénárd-Erős-Klemm: Nemo kapitány

Családi musical

Szereposztás: Nemo kapitány – Huszta Dániel;
Pierre Aronnax – Kőrösi István; Philip Conseil – Szalai Bence;
Ned Land – Sirmer Zoltán; Első tiszt – Figura Terézia;
Szakácsnő – Banka Lívია; Jevgenyij – László Roland;
Farragut kapitány – Gombos Dániel; Akida törzsfőnök – Pongó Gábor;
A Nautilus legénysége, az Abraham Lincoln hajó legénysége
és a kannibálok: Crnkovity Gabriella, Ferenc Ágota, Simon Melinda,
Német Attila, Tóth Dániel, Dudás Dániel, Vorkapic Anja.

Adaptáció és dalszövegek: Lénárd Róbert.

Zeneszerző: Klemm Dávid, Erős Ervin.

Díszlettervező: Puskás Zoltán. **Jelmeztervező:** Janovics Erika.

Koreográfus: Gyenes Ildikó. **Fénytervező:** Majoros Róbert.
A koreográfus asszisztense: Crnkovity Gabriella.
Plakátterv: Nagy Kornélia. **Fotó:** Srđan Doroški. **Hang:** Zelenka Antal.
Fény: Bíró Tibor. **Sminkes:** Bojana Kolarević.
Ügyelő, sűgő: Bíró Alekszandra. **Rendező:** Puskás Zoltán

„A mi Nemo kapitányunk kortárs musical, amely egy izgalmas történetet fest elénk, és amely aktuális társadalmi problémákat is érint. A központi téma Nemo titokzatos élete és átköltözése a szárazföldről a tenger mélyére, egyfajta menekülés a háborúk és problémák elől, valóban érdekes és mély mondanivalóval rendelkezik. Az elveszett város és az olvadó jéghegyek motívumai érzékeltetik a természeti és környezeti problémákat, míg a gyűjtőbárkán, amelyet Nemo hozott létre, kiteszítottak és társadalmilag kirekesztettek találnak otthonra, ami kétségtelenül az elfogadás és az emberi kapcsolatok fontosságát hangsúlyozza. Az ideális társadalom a tengeralattjáróban pedig egy érdekes elképzelés, amely a boldogság és elfogadás ideálját hordozza. Úgy tűnik, hogy a félelem, a tudatlanság és az ismeretlentől való rettegés arra ösztönzi az embereket, hogy elpusztítsák azt, amit nem ismernek. Ez a musical tehát mély és aktuális kérdéseket boncol, miközben egy izgalmas történetet mesél el.” (Puskás Zoltán az előadásról)

„Jules Verne Nemo kapitánya kortársabb alak, mint gondolnánk. A férfi, aki meggyűlölte a fenti világot, aki elmenekült az emberiség elől a tenger mélyére. A férfi, aki otthagya a csöndet a felszínen, és az örök zene birodalmába süllyedt le tengeralattjáróján, a Nautiluson. A férfi, aki összegyűjtötte a magához hasonló különcöket, és a tengerfenék energiáját használja a túlélésre. Az Újvidéki Színház új előadásában ott a zene, a tánc, a tengeri tehén és a kannibál – élükön a kapitánnyal, akinek nincs neve. Aki csak semmi, nulla, zéró – Nemo!” (Lénárd Róbert az adaptációról)

MÁJUS 18., SZOMBAT

09.00–23.00 ÓRA

VÁROSI MÚZEUM

Múzeumok Éjszakája

Egész napos, éjszakába nyúló rendezvénysorozat a Városi Múzeum szervezésében, illetve koordinálásával egészen különleges helyszíneken

18. MAJ, СУБОТА

09.00–23.00 ЧАСОВА

ГРАДСКИ МУЗЕЈ

Ноћ музеја

Разни програми у музеју и на другим локацијама
у организацији, односно координацији Градског музеја

18. MAJ, СУБОТА

20.00 ЧАСОВА

ДОМ КУЛТУРЕ (ВЕЛИКА САЛА)

Дом културе Црвенка / Позориште „Стеван Сремац”

Јован Стерија Поповић:

Лажа и паралажа

Адаптација и режија: Радоје Чупић.

Лица: Алекса – Зоран Радуловић; Мира, Мита – Цвијета Јовановић Мучалица; Марко – Милорад Бјелан;

Јелица – Гордана Јелић Мештер; Сара – Жељка Јелић;

Евица – Ива Абутовић; Батић – Драгољуб Јововић;

Старамајка – Биљана Бјелан. **Сценографија, костим, избор**

музике: Радоје Чупић. **Кореограф:** Драгица Радовић.

Мајстор тона: Зоран Драгићевић. **Мајстор светла:**

Саша Паљенкаш. **Техника:** Јожеф Керекеш, Сретен Иванић.

Кројачки радови: Розалија Сабо. **Плакат и афиш:**

Бојан Цветковић. **Организација и продукција:**

Милан Вујаковић. **Организација:** СКЦ „Стеван Сремац”

и КС „Мирослав Антић” Сента

MÁJUS 19., VASÁRNP

16.00 ÓRA

MŰVELŐDÉSI HÁZ (NAGYTEREM)

Аnyák napí ünnepi műsor

*A „Kéz a kézben” Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Civil Szervezet ünnepi műsora
A nagymama és a fiatal című zenés, táncos mesejáték bemutatójával egybekötve*

MÁJUS 20., HÉTFŐ

14.00 ÓRA

FELSŐHEGYI FIÓKKÖNYVTÁR

A felsőhegyi Könyvtári Kör makramé- szakkörének kiállítása

A Nemzeti Művelődési Intézet *Tudásunkkal kézen fogva a közösségért* című programjának aktív részeseként készültek a bemutatásra kerülő alkotások

MÁJUS 20., HÉTFŐ

18.00 ÓRA

MŰVELŐDÉSI HÁZ (NAGYTEREM)

Évadzáró műsor

A Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ népművészeti szakosztályainak bemutatója

MÁJUS 21., KEDD

18.00 ÓRA

ZENTAI ALKOTÓHÁZ

Fiatalkori függőségek – káros szokások

Szvetecska Nándor
életmódtanácsadó előadása

MÁJUS 24., PÉNTEK

18.00 ÓRA

ZENTAI ALKOTÓHÁZ

Szemelvények Salamon király példabeszédeiből

Igazság, szemben a hazugsággal

Gyulai Béla teológus
ismeretterjesztő előadása

MÁJUS 24., PÉNTEK

19.00 ÓRA

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ

A Zentai Magyar Kamaraszínház bemutatója

Anton Pavlovics Csehov: Sirály

Szereposztás: Kosztya Trepljov, Irina fia – Szilágyi Áron;
Nyina Zarecsnaja, fiatal leány – Kiss Anna Gizella; Borisz Trigorin,
író – Pálfi Ervin; Irina Arkagyina, színésznő – Mezei Kinga;
Jevgenyij Dorn, orvos – Balázs Áron; Mása, Samrajev nővére –
Verebes Judit; Medvegyenko, tanító – Virág György;
Samrajev, jószázigazgató – László Roland.

Dramaturg: Góli Kornélia. **Díszlettervező:** Ondraschek Péter.

Jelmeztervező: Janovics Erika. **Zeneszerző:** Mezei Szilárd.

Korrepetitor: Koncz Éva. **Rendező:** Kiss Csaba

A Sirály az író kijelentése szerint „sok beszéd az irodalomról, kevés cselekmény, öt pud szerelem”, mégis Csehovnak ez a darabja a sorsfordítás halvány reménysugarát villantja meg, miközben ezt a színművét is átjárja a távolság és az idő misztifikációja és főalakjainak az a tévképzete, hogy az elutazás vagy a folyton másnapba, sohanapba tolódó jövő megváltást hozhat. A darab ősbemutatója az elkészülés esztendejében, 1896-ban volt – „szörnyű sikertelenséggel”.

MÁJUS 25., SZOMBAT

09.00 ÓRA

PRO SCIENTIA NATURAE ALAPÍTVÁNY SZÉKHÁZA (ŐSZ UTCA 18.)

A XXIX. Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny döntője

- 08.00–09.00 óra Regisztráció
09.00–09.30 óra Megnyitóünnepély
09.30–13.00 óra A mesemondó verseny külön helyszíneken
14.00–14.30 óra Eredményhirdetés és ünnepélyes díjkiosztás

MÁJUS 27., HÉTFŐ

19.00 ÓRA

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ (KAMARATEREM)

Szabó Regina vizsgálőadása

Péterfy-Novák Éva: Egyasszony

Játssza: Szabó Regina. Rendező: Lőrinc Tímea

„Vannak napok, amikor nagyszerű dolgok történnek, minden gyönyörű és tökéletes. És vannak napok, amikor nem.” – Péterfy-Novák Éva 1961-ben született Diósgyőrben. Személyes traumájának feldolgozása miatt kezdett blogot írni, majd a bejegyzésekből 2014-ben Egyasszony címmel nagy sikerű memóár, később pedig monodrámája is készült.

MÁJUS 28., KEDD

18.00 ÓRA

ZENTAI ALKOTÓHÁZ

Miért nem érzi, hogy szeretem?(!)

Gyulai Lilla másodéves pszichológia alapszakos hallgató előadása az öt szeretetnyelvről nemcsak pároknak

MÁJUS 29., SZERDA

19.00 ÓRA

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ (STÚDIÓSZÍNPAD)

A Zentai Magyar Kamaraszínház előadása

Szedjetelek szét

Domonkos István művei alapján

Szereposztás: Skatulya Mihály, Feri – Pálfi Ervin;
Deda – Mészáros Gábor / Vilmányi Benett; Író – László Roland;
Norvo – Virág György; Lajcsó Imre, Momčilo – Hajdú Tamás;
Zefir Mujazinović – Vilmányi Benett; Lujza – Dedovity Tomity Lea;
Radmila, Ilonka, Elnöknő – Verebes Judit; Teréz – Mezei Kinga.
Hangfelvételen közreműködik: Süveges Eta.

Dramaturg: Oláh Tamás, Mezei Kinga.

Díszlettervező: Ondraschek Péter. **Jelmeztervező:** Janovics Erika.

Zeneszerző: Mezei Szilárd. **Rendező:** Mezei Kinga

A Szedjetek szét című előadás Domonkos István életművén alapszik. A költő még a hetvenes években hagyta el szülőföldjét, a Vajdaságot, ám önkéntes emigrációjában született szövegei arról tanúskodnak, hogy soha nem volt képes teljesen elszakadni tőle. Talán legismertebb műve, a Kormányeltörésben című poéma a mindenkori emigránsok, gaszarbeiterek balladája. Máiig sem veszített aktualitásából, sőt talán időszerűbb, mint valaha. Domonkos költészetén, prózáin és esszéin keresztül érvényesen fogalmazhatunk elmenésről és maradásról, az otthonunkhoz való viszonyunkról, s arról, hogy miért nem vagyunk sohasem elégedettek saját helyzetünkkel, miért vágyunk minduntalan másra, többre.

MÁJUS 30., CSÜTÖRTÖK

19.00 ÓRA

ZENTAI MAGYAR KAMARASZÍNHÁZ (STÚDIÓSZÍNPAD)

A Zentai Magyar Kamaraszínház előadása

Szedjetek szét

Domonkos István művei alapján

Rendező: Mezei Kinga

Az előadás világának megalkotásakor A kitömött madár isztriai tengerpartjának mikrokozmoszát vettük kölcsön, mivel az már önmagában is erősen metaforikus. De a regényből áttemelt olyan motívumok – mint amilyen: a szezonvég, az átmenetiség, a tenger, az időnyomunka vagy az idegenség is – túlmutatnak önmagukon, allegorikussá válnak. Az előadás tere is egy olyan többjelentésű, absztrakt hely, mely vizuálisan felerősíti a fenti motívumokat, ám sokkal több teret enged a játéknak és a nézői képzeletnek is, mint egy realista díszletkonstrukció.

„...nem tudom, Norvo, gondolkodtál-e már azon, hogy mi az, ami nem hagy nyugton bennünket, miért van az, hogy mi semmivel sem vagyunk elégedettek, hogy kerülünk-fordulunk, és máris továbbállunk, otthagyjuk a jót vagy a rosszat a jobbért, és azt ismét otthagyjuk a rosszabbért...”
(Domonkos István: A kitömött madár / részlet)

2024.
MÁJUS II.

SZOMBAT, 19.30 ÓRA
MŰVELŐDÉSI HÁZ
(NAGYTEREM)

AZ
ÉNEKELT
VERSEK XXVII.
ZENTAI FESZTIVÁLJA

G Á L A M Ű S O R

„VANNAK VIDÉKEK”

A budapesti kétszeres Kossuth-díjas
és Prima Primissima díjas
Kaláka együttes és Bogdán Zsolt
színművész koncertje

NÉPI KALENDÁRIUM

Május – Pünkösöd hava vagy Kettősök hava ~ Tavaszutó hó

Május vidám, kedves és az év legszebb hónapja. A természet kibontakozásának, a termékenységnek a hónapja, a virágnyílás, a rózsanyílás fő ideje. Nevében Maja, a termékenység hindu istennőjének neve lappang. A rómaiak Floraliájának – Florának, a virágok istennőjének és Majának, a föld termékenysége istennőjének szentelt ünnepnek – a nyomait fedezhetjük fel a májusi ünnepekben. Időszámításunk II. évszázadában pedig Vénusznak, a szerelem istennőjének és a görög–római Dionüszosz ~ Bacchusnak, a szőlő, a bor és a mámor istenének ünnepévé, vagyis a szerelem, a májusi menyasszonyok, a májusi lakodalmak hónapjává vált.

Május a legjobb nevelő hónap, ebben segít a májusi eső, hisz „a májusi eső aranyat ér”. Ezért kérik szinte költői módon fogalmazva a szabadkaiak az esőt, s nem is keveset, hanem annyit, hogy „a kiskacsák lehajtott fejfel úszkálnának az ég alatt”.

A májusban garázdálkodó fagyosszentek még „lecsíphetik” a veteményeket, tönkreteszhetik, lefagyaszthatják a kukoricát, az uborkát, a virágzó gyümölcsfákat. Palántálni sem ajánlatos a fagyosszentek idején.

A 100 esztendő kalendárium kis versben foglalja össze a májusi időt és a vele összefüggő termésjóslást:

Május ha sok felleget,
Nem küld nagyon hideget,
Vagy rekkenő meleget,
Bort, búzát várj eleget.

Többnyire májusban ünneplik pünkösödöt, ezt a másik mozgó ünnepet, ezért nevezik májust pünkösöd havának is.

Pünkösöd régmúltban gyökerező, változó idejű, mágikus célzatú, termékenységet, tavaszt köszöntő ünnep.

Már Balassi Bálint is megénekelte a végvári vitézek eme legkedvesebb ünnepének szépségét, kellemetességét:

Áldott szép pünkösdsnek gyönyörű ideje,
 Mindent egészséggel látogató ege,
 Hosszú úton járókat könnyebbítő szele,
 Neked virágoznak bokrok, szép violák,
 Folyó vizek, kutak csak neked tisztulnak.
 Az jó hamar lovak is csak benned vigadnak.

Pünkösöd a hatnapos római Floralia ünnepre vezethető vissza. Mivel a virágok, fák, rózsák megújulásának, virágzásának ünnepe, már kora hajnalban a ház kerítésének lécei közé, az ablakba zöld ágakat, virágokat, bodzavirágot, pünkösdi rózsát, jázmint tűznek mindenféle, mert ha nem teszik, belecsap a villám a házba, tartják Törökkanizsán és még sok helyen.

De nemcsak a szépség napja, hanem a gonoszé is. A régi hiedelem és a XVIII. századi boszorkányperek tanúsága szerint pünkösöd napja a legfontosabb boszorkányjáró napok egyike. Ugyanakkor az agrármágiának, a termékenységvarázslásnak is egyik alkalma. A királynéjárás, a mimimamások jókívánásai pl. a kender növekedését célozzák.

Idő- és termésjósló nap is. Ha pl. ezen a napon eső esik, akkor rossz gabonatermesre kell számítani, üszkös lesz a gabona. Esővarázslásról is tudunk. A két háború között – Tripolsky Géza emlékezete szerint – Zentán zöld ágakba burkolt alakok járták az utcát, és vízzel öntözték őket.

A pünkösdi szokások lassan már eltűnnek, csak itt-ott lehet néhány szokásról hallani az öreg néniktől, bácsiktól. Az ő emlékezetük a századforduló és a XX. század eleji szokásokat őrizte meg. Így emlékeznek vissza a lovagkori hagyományokból eredő pünkösdi király és királyné választására, az aznapi löversenyekre, számárfuttatásokra.

A jegypénztár nyitvatartási ideje:
 Hétfő–szerda–péntek: 9–12 és 17–19 óra;
 kedd–csütörtök: 9–12 óra;
 valamint minden előadás kezdete előtt
 egy órával korábban

Telefonszám: 024/812-603
 E-mail: jegypenzarszinhazenta@gmail.com

